Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003438

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-3к/1273 від 27.08.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максимов Михайло Сергійович
2. Mykhailo Maksymov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1551-6224

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 12-08-2025

Спеціальність за освітою: Економічна кібернетика

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8771

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.39.31, 06.75.69, 06.81.12, 06.81.03

Тема дисертації:

1. Поведінкові моделі прийняття рішень в малому та середньому бізнесі
2. Behavioral models of decision-making in small and medium businesses

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню поведінкового підходу до бізнес планування і розробці поведінкової моделі прийняття рішень у секторі малого та середнього бізнесу, які спрямовані на зменшення когнітивного навантаження в процесі управлінської діяльності з метою підвищення ефективності і розвитку малих та середніх форм підприємництва. У дисертаційній роботі обґрунтована необхідність врахування поведінкових аспектів в моделях прийняття рішень в секторі малого та середнього підприємництва. На основі аналізу особливостей прийняття рішень у цьому секторі в роботі запропонований поведінковий підхід до бізнес-планування, заснований на положеннях поведінкової економіки щодо поведінкових факторів прийняття економічних рішень, що призводять до відхилення від раціонального вибору, а також фінансових та трудових обмеженнях малого та середнього підприємництва. Спираючись на положення когнітивної теорії і використовуючи концепцію поштовхів, даний підхід спрямований на зниження когнітивного навантаження, покращення сприйняття і полегшення впровадження моделей бізнес-планування в практику малого та середнього підприємництва з метою підвищення його

ефективності шляхом наближення до оптимальних рішень. Запропонований підхід реалізований у розробці поведінкової моделі прийняття рішень, яка враховує вимоги обмеженої раціональності та когнітивного навантаження, інтегрує в загальну структуру бізнес-планування евристики і бізнес-фреймворки. Розроблена модель доведена до форми прикладного інструменту бізнес-планування. В роботі розвинутий понятійно-темінологічний апарат дослідження: обґрунтовано використання терміну «бізнес-фреймворк» і уточнено його зміст в контексті особливостей прийняття рішень в малому та середньому бізнесі: запропоновано класифікацію бізнес-фреймворків, яка пропонує виділення рівнів їх складності за критерієм когнітивного навантаження і передбачає можливість декомпозиції бізнес-фреймворки вищої складності відповідно до нижчих рівнів. Окрема увага приділена прикладним аспектам впровадження розробленої моделі в практику бізнес планування, її адаптації згідно профілю користувача. Запропоновані підхід до аналізу прийняття рішень і розробки відповідних моделей є досить універсальним і може бути використаний як для наукових досліджень проблем малого та середнього підприємництва в різних видах діяльності, так і для розробки прикладних моделей для окремих суб'єктів підприємництва на підставі структури моделі АСПіРіН. Запропоновані підхід до аналізу прийняття рішень і розробки відповідних моделей в секторі малого та середнього бізнесу є універсальним і може бути використаний як для наукових досліджень проблем даного сектору, так і для розробки прикладних моделей для окремих суб'єктів підприємництва на підставі структури моделі АСПіРіН. Результати дослідження можуть бути використані підприємцями і управлінцями як інструменти підтримки прийняття рішень для підвищення якості управління бізнесом та його ланками; консалтинговими компаніями, що здійснюють допомогу підприємствам у питаннях управління та бізнес планування, проводять навчання та тренінги; спільнотами підприємців та бізнесменів з метою розповсюдження кращих управлінських практик; закладами освіти при підготовці фахівців в програмах навчання з відповідних спеціальностей; державними органами при формуванні політики підтримки секторів малого та середнього підприємництва.

2. This dissertation is dedicated to the theoretical and methodological substantiation of the behavioral approach to business planning and the development of a behavioral decision-making model in the small and medium-sized business sector. The model aims to reduce cognitive load in managerial decision-making processes, thereby increasing efficiency and fostering the development of small and medium-sized enterprises (SMEs). The study justifies the necessity of incorporating behavioral aspects into decision-making models within the SME sector. Based on an analysis of decision-making characteristics in this sector, the dissertation proposes a behavioral approach to business planning. This approach is grounded in the principles of behavioral economics, which examine behavioral factors influencing economic decisions that deviate from rational choice. It also considers financial and labor constraints specific to SMEs. Drawing on cognitive theory and using the concept of "nudging," this approach is designed to reduce cognitive load, enhance comprehension, and facilitate the practical implementation of business planning models, ultimately leading to more optimal decision-making. The proposed approach is realized through the development of a behavioral decision-making model that accounts for bounded rationality and cognitive load constraints, integrating heuristics and business frameworks into the overall business planning structure. The model is further developed into an applied business planning tool. The dissertation advances the conceptual and terminological framework of the study: it substantiates the use of the term "business framework" and clarifies its meaning in the context of decision-making in SMEs. A classification of business frameworks is proposed, categorizing them by complexity level based on cognitive load criteria and allowing for the decomposition of higher-complexity frameworks into simpler levels. Particular attention is given to the practical aspects of implementing the developed model in business planning and adapting it to the user's profile. The proposed approach to decision analysis and model development is highly versatile and can be applied both in academic research on SME-related issues across various industries and in the design of applied models for specific enterprises, based on the ASpIRIN model structure. The proposed approach to decision-making analysis and model development in the SME sector is universal and applicable to both academic research and the creation of practical models for individual enterprises using the ASpIRIN structure. The findings can be utilized by entrepreneurs and managers as decision-support tools, consulting firms assisting businesses with management

and planning, business associations disseminating best practices, educational institutions training specialists, and government agencies formulating SME support policies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Меркулова Т., Максимов М. Поведінкові аспекти застосування реінжинерингу в малому бізнесі. Грааль науки. 2024. № 46. С. 162–166. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.29.11.2024.016
- Меркулова Т., Максимов М. Прийняття рішень у малому підприємництві: поведінкові аспекти. Бізнес Інформ, 2024. № 10. С. 144–151. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-144-151
- Максимов М. Оцінка стану малого та середнього бізнесу в Україні та країнах ЄС. Соціальна економіка. 2024. Вип. 68. С. 42-56. https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-68-03 URL: https://periodicals.karazin.ua/soceconom/article/view/24817/22637
- Максимов М. Поведінкова модель підтримки прийняття рішень «АСПіРІн» для малого та середнього бізнесу. Грааль науки. 2025. (48), 48-57. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.01.2025.004

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U005038

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меркулова Тамара Вікторівна

2. Tamara Merkulova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.01.01, 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3507-5593

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Райко Діана Валеріївна
2. Diana Raiko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9307-103X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Валентин Анатолійович
2. Valentyn Vlasenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3892-9512

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, буд. 3, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьминчук Наталія Валеріївна
2. Nataliia Kuzmynchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9844-3429

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іващенко Марина Вікторівна
2. Maryna Ivashchenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6078-1783

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гур’янова Лідія Семенівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гур’янова Лідія Семенівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Шевченко Андрій Олександрович
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна